

Záhadný Afghánistán 19. století

Chceme-li začít jakoukoliv debatu o počátcích filatelie a tudíž o prvních známkách Afghánistánu, brzy přijdeme na to, že o tomto období se toho seriózně dá zjistit velmi málo. Ať pátráme v dějinách Afghánistánu i filatelie jakkoliv, získáváme často rozporuplné údaje. Navíc je toto období zasaženo krveprolitím v podobě II. britsko-afghánské války.

Emir Sir Ali Chah (1825 – 1879)

Lord Mayo (1822 – 1872)

Počátky vzniku afghánských známek a vydávání poštovních známek se datují do období vlády Kabulského kalifátu Šir Aliho Chána a anglickým lordem Mayo v indické Asii v letech 1869. Lord Mayo zastával funkci

indického místodržícího a Šir Aliho Chána vzpomíná v poštovním epistému, který Angličané vydávali v Indii.

Dílečkem tohoto seřazení pro afghánskou poštu bylo, že Šir Ali dal stát poštovní úřady v Kábulu, Pešávaru a Taklanghanu (Chulnu). Do těchto měst byla vybudována i poštovní cesta. Území je ohraničené i výhled dleje z nálehu a afghánského pohledu. Během období černo, na kterém leti město Pešávar za černo Britové bylo od r. 1849. Kabulský panovník Šir Ali je objevené své poštovní úřady v Kábulu a v roce 1879 Nový je Pešávar součástí Pakistanu.

První poštovní cesta vedla z Kábulu do Pešávaru přes město Lalpura a Indábul, kde byl následně zřízen další poštovní úřad. Tady v té době probíhal objemní až tři čtvrtiny velikosti afghánské pošty. Druhá cesta vedla na sever do Herátu a dále do Taklanghanu (Chulnu). Tato

je jedny z mála neautorizovaných známek a ti dleje.

Začneme se tedy zabývat dohady, rozpory i záhadami. Jednou menší záhadou bylo tajemné město Lalpura (Lalpur, Lalpou),

Známky z první emise, vydané v roce 1871

které se nedalo najít ani na starších mapách. Z literatury jsme se dočetli, že toto město leží na severním břehu řeky Kábul, naproti městu Dakka asi 43,5 mil od Peshawaru, v okolí 30 mil extrémně vysoké hory. Z Lalpury do Pešávaru se používaly rafty do roku 1883. Je známo asi 12 dopisů, všechny adresované Sayyed Ali Abbasovi.

Mnozí další známky (spíše se však jedná o velké vzpory) patří dleje v katalozích „Michel“, „Scott“, „Gibson“ a „Zwart“. Vydání tygřích hlav v letech 1874 až 1878 uvádí „Michel“ pro města Kábul, Indábul, Pešávar a Taklanghan (Chulnu, Talm, Afghánský Turkistán). Obdobně tato horevná vydání popisuje i „Gibson“. „Scott“ popisuje horevná vydání, ale nepřesuje je k jednotlivým poštovním úřadům. Uvádí tato vydání pro Pešávar, Kábul, Kábul (Taklanghan). Zmínuje se o černoých známkách, které některé specializované vydání jako dleje dleje „Zwart“ popisuje vydání jedné pro města Kandahár a Herát. Opatř se dleje o dleje z počátku 20. století od známých sběratelů a budatelů Mazona a Jones.

Další znalci Afghánistánu Horst Dietrich a W. Boggs uvádějí dobu vzniku poštovních úřadů v Kandaháru v roce 1884 a v Herátu dokonce 1892, což je už po „éře“ tygřích hlav. Znalec Boggs uvádí ještě vydání pro město Lalpou. Znalci se opírají o studium více než 500 dopisů. První datum z Kandaháru na dopise pochází z roku 1884 a z Herátu až z roku 1892. Tato vydání se lišila různými barvami známek.

Různobarvná vydání pro jednotlivé poštovní úřady – Rok 1878

Když sbíráme tyto údaje, pak dleje z katalogu „Zwart“ přibližně uvádí. První je vydání od „Michel“ a „Gibson“ Chulnu město Lalpura, které uvádí Boggs. Individuální horevné mají ještě některé sběratelé, takže dleje se má spredu tím sdělovat. Čtvrte je od „Michel“ pro vydání v roce 1874 jsou v katalogu „Michel“ vydání horevné ledá, modroledá, zelenoledá (zelená), fialová, hnědá, „Scott“, a budatelé Mazon, Jones a Boggs uvádějí navíc horevné černo. Pro rok 1876 – 1877 jsou popsány horevné ledá, černo, ledroledá, purpurová (modroledá) a hnědoledá. Rok 1878 horevné ledá, černo, ledroledá (zelená), purpurová, žlutobílá, modrobílá a zelená. Mazon, Jones, Boggs a Dietrich nepopisují modrou a černo.

Zvláštní kapitolou jsou černoé barvy známek tzv. „malých“ tygřích hlav z let 1876 – 1878. Katalog „Michel“ uvádí, že všechny malé tygří hlavy, vytištěné v černoé barvě z roku 1876 (1293 dle islámského kalendáře), jsou padělky. I známý znalec Afghánistánu Dietrich uvádí ve své knize „Afghan philately“, že se jedná buď o padělky nebo neautorizované zkusmé tisky.

Vzhledem k materiálům, které se nám dostaly do rukou v podobě jednotlivých známek tygřích hlav černoé barvy, ale i včetně celých tiskových archů, zastáváme názor, že jde jednak o neautorizované zkusmé tisky (na originálním papíře), ale též i neautorizované novotisky. David Feldman se zmiňuje o tom, že z originálních desek Britové v Pešávaru po roce 1880 vytiskli několik novotisků pro britské vojáky. Jeden z těchto novotisků dokonce Tapling s Ferrarim v roce 1890 vzájemně směnili za známku Modrého Mauritia POST OFFICE!!! Na toto téma byla vydána samostatná práce „Barevná vydání tygřích hlav z let 1876 – 1878.“

Nejvzácnější emise ze všech vydání tygřích hlav

NEC 5 – rok 1872-78

NEC 4 – rok 1872-78

Válcové vydání tzv. „Zelánové vydání“ z roku 1876

(pokračování na následující stránce)